

Szerkesztőség:

Rimaszombat Erzsébet-tér 4-ik sz., az emeleten Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

rétyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorági-utca 1 szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Aratás után.

Nem új téma, de kifogyhatatlan, és életünk gyújtópontja, mert főrekvéseink, munkálkodásunk java, megélhetésünk és pedig minél jobb megélhetésünk körül forog. A mi vidékünkön pedig aratás alatt csakugyan a szó szoros értelmét kell vennünk, mert gazdasági életünk nagyon egyoldalulag a megyében lévő egy pár nagy magán iparvállalatot kivül, a mezői gazdálkodásban eszesodódik ki.

Ez az aratás pedig ez idén rosszul ütött be, a mi köztudomású. A helyett hogy elmélkednénk a kedvezőtlen aratásról, a helyett, hogy kiszíneznők a szomorú jövőt, melynek a gazda elébe néz, gondolkodjunk és tegyünk valamit helyzetünk javítására.

Változtatnunk kell azon, hogy teljesen ki legyünk szolgáltatva a természet jóindulatának, s ha már gazdasági életünk tulnyomóan mezőgazdaság, ezt okszerűbben és belterjesen kell művelni.

Okszerűtlen, ósdi a gazdálkodási rendszer a földmivelő népnél és szükségképpen a pusztulása felé vezet.

A jobbágyi korszakban bizonyos tekintetben könnyebb volt a paraszt sorsa, fenntartásáról és megélhetéséről a földesur gondoskodott. A jobbágy-ság eltörlésével a paraszt anyagi helyzete közvetlenül javult ugyan, de midőn természet maradiságával még mindig annál a kényelmes rendszernél maradt, melyet csak egy nagy birtok tesz lehetővé, akkor a teljes tönknek néz elébe, különösen, ha egyszer nem üt be az aratás.

Pusztulása felé halad mindenesetre, mert az életküzdelemben a leggyengébb, legtapasztalatlanabb, legműveletlenebb.

De az erőteljes és eredményes munkás parasztszótály léte, elsőrangú gazdasági kérdés, ezért is minden utat, módot keresnünk kell, melylyel gazdasági boldogulását előmozdithatjuk, hogy arra figyelmét felhívjuk, őt kitanítsuk.

A földmivelő paraszt, ne csupán magot vessen, hanem a kapás veteményekre fektessen súlyt; termeljen káposztát, babot, borsót, mákot, zöldséget és hüvelyes veteményeket, forcirozza a

gazdálkodás ezen ágait, melynél a befektetés minimális, de annál több munka van vele és a terményben különösen a munkát fizetik meg. Szárnyas állatok tenyésztésével, tojás, vaj termelésével foglalkozzék.

Ezek mind szinte nélkülözhetetlen fogyasztási cikkek. A mi hegyes vidékünkön, dűlőinkben, hol az ezen termeléshez szükséges csapadék eléggé meg van, a hol annyi az olesó és heverő munkaerő, hol a közelben levő nagy vasgyárak munkásainak a családtagjai munkájáról is gondoskodni kell, a hol annyi a munkahijján Amerikába kivándorló lakos, valóságos áldás volna, ha a földmives nép effélé fordítaná figyelmét és teljes erőből ezen cikkek termelésére adná fejét.

Ezen cikkek kelendősége bizonyos, míg csak ember él, és az is bizonyos, hogy vidékünk igen alkalmas ezen cikkek olesó termelésére, mert a kedvező talaj és az olesó munkaerő is megvan bőven.

Különösen áll ez vidékünk bőséges gyümölcs-termelése tekintetében. El vidék gazdagsága gyümölcsökben szinte mesés. És hová tűnik a sok gyümölcs, illetőleg annak értéke? Elkallódik, mert szegénységünk daczára nem vagyunk eléggé élelmese, gondolkodók, hogy minden rendelkezésünkre álló termelő forrást kihasználjunk.

Vannak vidékek, a hol gyümölcs nincsen, és a hol szépen fizetik a gyümölcs árát, de meg eljő a tél, akkor különösen nagy az értéke a gyümölcsnek.

Létérdekünk parancsolja, hogy ezen körülményeket fontolóra vegyük és gazdálkodásunkat ily arányban fejlesszük. Nem telik akkor sok időbe, és fognak akadni vállalkozó nagykereskedők, a kik összevásárolják itt az e nemű cikket, hogy elszállítsák oda, a hol nincs, vagy a hol kevesebb van és egy új jövedelmező keresetágot teremtünk meg magunknak.

De a nagyobb birtokosok, az uri birtokosok is nem kisebb nehézségekkel küzdenek mint a paraszt birtokosok; azzal a külömséggel, hogy itt a fokozott igények az élet iránt, a nagyobb és könnyelműbb költsékezés, a megszokott uri élet, még súlyosbitja a helyzetet. És ne felejtjük el a

birtokosok ezen részének még az a hivatása is van, hogy az élet minden terén, így az okszerű gazdálkodásban is mintát adjon az alsóbb népnek.

A parasztban még meg van a munkakedv és a kitartó munka, de hiányzik az intelligencia, a nagyobb birtokosoknál meg van az intelligencia, de egy nagy részében hiányzik az okszerű kitartó munkásság. Az egyik ép úgy mint a másik pusztulásra vezet.

Pedig kedvezőbb anyagi helyzetünket nem politizálással teremtjük meg, sem pedig könnyelmű költséző élettel. Hazánk nagy politikai problémái is végeredményben gazdasági kérdésekben kulminálnak és valamely nép politikai súlyát, első sorban annak vagyoni helyzete adja meg.

A mindenre kiterjedő gondosság és szorgalom legyen vezérelvünk.

Itt felvetettünk például egy eszmét a kerti vetemények, kapás növények, gyümölcsök, tojás, vaj műveléséről.

Eredménye egészen bizonyos, lássunk hozzá!

Az ipar- és kereskedelmi kamara jelentése.

A miskolci ipar- és kereskedelmi kamara, a kereskedelmi miniszternek egy tartalmas és nagy gonddal, sok körültekintéssel szerkesztett kötetben tesz jelentést, az 1900-ik évi közgazdasági viszonyokról.

A bevezető általános rész, az iparpártolási és fejlesztési mozgalmakkal, a nagy- és kisiparral, kereskedelemmel, fogyasztási szövetségekkel, bank-, hitel-, közlekedésügygel, népesedési viszonyokkal, munkáskérdéssel, kivándorlással, kereskedelmi és vámszerződésekkal stb. foglalkozik figyelemre méltóan. Általánosságban és csak vázlatosan ismerteti a főbb mozzanatokat és elért eredményeket.

A II. fejezet: Mezőgazdaság, Állattenyésztés, Erdészet. Itt vármegyénkre vonatkozólag érdekes adatokat találunk. A múlt évi termésbecslés szerint, az aratás eredménye volt: *őszibuzza* Gömörben 22730 hektár learatott területen átlag 922 mm. összesen: 209,485 mm. az országos átlagtermésen (1109) jóval alul volt a mienk. *A rozstermés* 10,869 learatott hektár területen átlag 668 mm. összesen: 72624 mm. *A tavaszi árpa* 8113 learatott hektár területen átlag 958 mm. összesen: 77719 mm. *Zab* 16725 hektár, learatott területen átlag 661 mm. összesen: 110655 mm., itt is jóval alul maradt

országnak történelmi multjánál, de meg szellemi túlsúlyánál fogva is, csak a magyar lehet ura.

— No hat mi majd anyagi túlsúlylyal elkaparintjuk előletek az uraságot! — pattogott Flórián.

— De nem adjuk ám!
— Elvesszük tőletek.
— Szeretném látni!
— Megláthatod. — Mibe fogadjunk?
— Egy márványszoborba, melyet a vesztő saját költségén tartozik felállíttatni a Tompa-szoborral szemben.
— Helyes! Gyere Mihály, légy a tanunk!
A két angyal kezet fogott, Mihály közbeesett tenyere élével. A fogadás meg volt kötve.
— De hol kezdjük meg működésünket? — töprengett Flórián.

— Óh, én hamar rátalálok a magaméra! — szolt élénken Gábor, mialatt Magyarország térképére mutatott. — Látod azt a csinos kis várost ott? Hogy bele van ékelve a tótságba és még is, annyi zivatáros századon át, nemcsak hogy megtartotta ősi magyar jellegét, hanem sziklaként állta útját a pánszláv terjeszkedésnek is. Nekem ez kell.

— Az sok! — mormogá Flórián, — akkor én meg ezeket a körülötte levő tót városokat mind elfoglalom.

— Bánom is én! — Tüzeskedett Gábor, — Zrinyi Ilonáért annak idején 12 német generálist adott a magyar nemzet, — felölem — ezért az egy magyar városért vehetsz tizenkét tótot.

— Ugy is enyém lesz a; — dörmögé Mihály angyal.
— Majd ha fagy! — kacagott a másik kettő.
— Majd megmutatom!
— Akarsz fogadni?

— Megnyerem én azt fogadás nélkül is, pedig egyelőre nem is választok külön területet, mint ti tettétek, csak egyre kérlek, engedjétek évenként egyszer-kétszer, városaitokban egy-egy napra megszállni.

— Már hogy is kérdezhetsz ilyent? — mosolygott

TÁRCZA.

Mi bájos a természet! . . .

Mi bájos a természet, óh mi szép
Virággal és levéllel gazdagon!
Mikor az árny, zöld lomb, kinyílt szírom
Magához oly édesen hiva von.

Madár dalától hangos a berek.
Lelkünk holott dal-árba elmerül,
Itt is, amott is élet, fény fogad
Edes bü-báj ölelve vesz körül.

Megnyitja keblét a hű anyaföld
Völgynek, halomnak dús viránya kel.
A csapodár szellő szerelmesen
Karján ezer virágot ringat el.

Szívünk, lelkünk gyönyörtől ittasul.
Míntha magasba vonná valami.
Hol a természet ezer dálnoka
Ugy vágyik a madárral szállani.

Ringó fűszál, az illatos mezőn.
Felhőtlen ég, aranysugarival,
Mi búvós kép, benne fenség, erő! . . .
Ki mondaná, hogy egykoron kihalt?!

Hogy bús avar lesz, pusztaság e hely.
Szárán a rózsá majdan elvirul
Eltet nyér az életen a halál.
Mező lehervad, lomb, virág lehull?!

A dal elhangzik, elnémul megint
Völgyet, halmot, piros haraszt fed el.
Völgyre, halomra mély álom borul
Tetőre, rónaságra szemfedel.

Ez hát, ez a vég?! zöld levél, virány
Azért fakadnak, hogy elhulljanak?!

Eletadó természet, gyermekid
Azért születnek, hogy meghaljanak?!

Borsody Béla.

Füstös ábrándok.

My Lady!

Egy évi távollét után Ön ismét hozzánk kívánczik: a mi kedves kis Batyinkba; és levelében, melyben ezt tudatja velem, azt kérdi: Van-e már füst Batyi felett?

Mélyen szomorodott szívvel jelentem, hogy még most sincs. Ugy-e gyászos állapot?

Ha az ember egy ismeretlen vasuti állomásra érkezik: arról tudja meg, hogy város előtt állt meg, ha a gyár kéményeit látja füstölni. (Szép indóháza egy jómódu falunak is lehet.) A mely város maupáság nem rendelkezik gyárakkal, (legalább egygyekkel) az nem érdemli meg, hogy város legyen.

Ezt ugyan egy kicsit hangosan mondtam, de a példaszó azt tartja: „Csalánba nem üt a ménkü” Es én Csalán vagyok.

My Lady! úgy látszik sejtje a valóságot, mert kérdéséhez egy másik kérdést is csatol: „Ha nincs, miért nincs?”

No, ezt még Csalán létemre sem merem nyílt levélben bevallani, de ha megengedi, egy mesével magyarázom meg.

Történt egyszer, hogy az Úrnak két főangyala: Gábor — a magyar angyal — és Flórián — a tót angyal — összedisputáltak.

Arról volt szó köztük, melyik lesz az ur jövőben Magyarországon.

Jelen volt Mihály is — a német angyal, — de nem szolt bele a vitába, csak úgy esendesen mosolygott néha-néha.

Gábor angyal nagy tüzzel vitatta, hogy Magyar-

vármegyénk az országos átlagon. — *Tengeri* Gömörben 32887 mm., *burgonya* 722,245 mm. termett. — Az országos állatvásárokról Gömörvármegyében felhajtott a múlt évben összesen: 75978 szarvasmarha, 25687 ló, 29996 juh, 17671 sertés. Eladatott: 24022 szarvasmarha, 4328 ló, 12524 juh és 5450 sertés.

A méz és viaszról a következőket olvassuk a jelentésben: „Egykor kamarai kerületünknek nagy hírnevű czikke volt a méz és viasz. Azonban ezen jelentőségét visszanyerni nem képes. A mézfeldolgozó kisipar elhanyagolt, a mi miatt a mezőgazdaság sem foglalkozott a méhtenyészéssel és csak ujabban látni némi figyelmet ez iránt. Gömörvármegyében még leginkább képez forgalmi cikket, mert még van néhány sonkolyos, kiknél távolabbi országrészek is szerzik be szükségleteiket, sőt Meleghegyen méhvaszgyár is van. E vidék Galicziába, de főként Oroszországba exportál és idegen kereskedők is megjelennek a jelzett vidéken. Az árak emelkedő irányzatúak voltak. A méz ma már majdnem egészen bolti cikket, mikor is a tiszta kezelés, esinos kiállítás hat a fogyasztásra, a mely azonban növekvőnek kerületünkben nem tartható. Fogyasztók egyébként a mézeskalácsok. Ez évben a mézkereslet a múlt esztendőhöz képest hanyatlott, a miért is a készlet egy jó része megmaradt. A forgalom különben közepes árak mellett bonyolított le.”

A *fakereskedés* az építkezés pangása miatt jelentékenyen hanyatlott, csak bányafákban volt nagy forgalom. A cserizlet nem volt kedvező, s a kész áru utáni kereslet is vontatott volt. A borsodi és gömöri állomásokról külföldre exportált cseráru mennyiségre 4—500 waggont tett ki.

A következő fejezetben a jelentés a *bányászatról* ad számot, s konstatálja, hogy a bányáipar a múlt évben kedvező volt; ennek okát a külföldi viszonyokban s különösen az óriási ipari szénszükségletre vezeti vissza. Gömörben nincs szénbánya, de itt a bányászat igen jelentékeny ágazatát képezi a vasérctermelés, mely a vasipar állapotával szoros összefügg.

Gömörvármegye vasérctermelése volt:
1898-ban: 3 556,416 q. 2 068,270 kor. értékben.
1899-ben: 3 995,602 q. 2 247,222 „ „
1900-ban: 3 419,879 q. 2 218,165 „ „
Ezenkívül termeltetett itt vassalak:
1898-ban: 181,137 q. 78,562 korona értékben.
1899-ben: 195,574 q. 65,373 „ „
1900-ban: 336,447 q. 121,738 „ „

A termelés Gömörben múlt évben már félmillió mm. visszaesést mutat, s a jelentés szerint ez annak tudható be, hogy a vastermelés üzemi kapcsolatban van a vaskohókkal.

A jelentés e figyelemreméltó fejezetében olvassuk a következőket:

„Mi állandólag figyelmeztetünk arra a körülményre, hogy a vasérc kivitele kedvezményes díjszabásokkal ne fokoztassék. A vasérc nagy nemzeti kincs, melynek megtartása közigazdasági parancs, különösen, ha a jövőre gondolunk, a mikor talán vasiparunk újra és nagyobb arányokban lendül. Ezúttal is hangsúlyozzuk tehát a megfelelő díjszabási politika inaugurálását, melyre addig van szükség, míg van vasércünk. Egyáltalán azon közigazdasági szolgálatot, hogy itthon feldolgozható nyersanyagainkkal más országok iparát erősítsük, helytelen előmozdítani.

Vasércbányászatunk a tárgyalt esztendőben különösen is küzdött a munkahiánnyal. Miként a szénbányászatnál említettük, idegen munkásokra voltak vállalatunk utalva, így olasz, galicziai, krajnai és sziléziai munkásokat kellett alkalmazni, holott éppen a bányai és vasipar által érintett vidékekről a kivándorlás igen nagy mérvű. Itt tehát ellentét van egyfelől a felpanaszolt keresethiány, másfelől a munkahiány között, mely a bővebb vizsgálatra és a kölcsönös okok felderítésére szorul.

Végül múlt évi állapotaink megvilágítására közöljük azt, hogy az üzemi nyersanyagok árának, valamint a munkabéreknek emelkedése az üzemek költségét figyelemreméltóan fokozta.”

A IV-ik fejezet a „Nagyipar“-nak van szentelve. A nagyipar terén a 4—5 év óta tartó pangás folytatást nyert s a kezdeményezés és újalkotás hiánya nagyon is érezhető a kamara területén. A kivándorlás is nagy arányokat ölt, a kereskedelem sem emelkedik, s a legfontosabb iparcsoportokat megbénította az általános pangás.

Joákaróan Gábor angyal, — ha a városunkba jössz, akkor vendégünk vagy és ott maradhatsz a míg jólesik.

— A míg enyém nem lesz a város, — javítá ki Mihály nevetve.

— Be vagy te rúgva Mihály! — kacagott Gábor tréfára fordítva a dolgot; mialatt Flórián dacosan nézett farkasszemet a német angyallal. — Az még a torkodra forrhat!

Mihály gunyosan nézett rajtok végig. Az még nincs bebizonyítva.

Kevéssel utóbb, a két angyal birtokában vette az előre megjelölt városokat.

Gábor úgy hitte a város tekintélyét emelni, ha minél fényesebb multságokat rendez és ha minél jobban elkülöníti az ugynevezett „dzsentrit“ a polgári állapotban leledező, közönséges halandóktól. Nemsokára messze földön híressé lett a város vidám báljairól, majálisairól és dzsentri népéről, kikre úgy néz a polgár, mint egy felsőbb lényre, kik csalhatatlanok, mint a római pápa.

De e mellett gondja volt az angyalnak a köz-erkölcsökre is.

Egyszer észre vette, hogy a konyhák könnyelmű tündérei tulzott előszeretettel viseltetnek bizonyos egyenruhák iránt. Ez épen abban az időben történt, mikor onnan felülről azt az ajánlatot tették a városnak, hogy építtessen nagyobb kaszárnyát, aztán kap több katonaságot.

No hiszen! szörnyűkődött az angyal, még csak az kellene! hogy még feslettebbek legyenek az erkölcsök? olyan nines!

Flórián, ki ezideig csendben munkálkodott, kapta magát, megszerezte a kaszárnyát a maga részére. Azóta a városnak roppant savanyu a katonaság.

Semmi no! vigasztalta magát Gábor angyal, azzal még nem esett ki a világ feneke. — Éppen kapóra jött egy vállalkozó, hogy gyárat építsen a város területén. Az angyal roppant lelkesedéssel karolta fel az eszmét, hanem, mikor a terület kiméréséről volt szó, elfogta az

A magnezit ipart kivéve, nagyobb vállalatok nem keletkeztek, mindössze Jolsván vétetett fogatba, egy vas-észlám bányászattal kapcsolatos festék-gyár létesítése. A szalóci szerszámgyár és a baki műmalom röviden megiszant.

A vasiparról így referál a jelentés:

„A nyersvas termelés az előző esztendő hatás. alatt állott ugyan, de mivel a külföldi szükséglet alább hagyott, sőt megszűnt, belföldi vasgyáraink elfoglaltsága pedig kárpótlást nem nyújtott, a helyzet az év végén kedvezőtlenebbé vált. Nyersvastermelés ezúttal is kerületünknek csak egy megyéjében: Gömör-Kishontban volt, mely téren tudvaleg országos jelentőségű. Termeltetett nyersvas 1898. évben 1 858,840 q. 14 470,213 kor. értékben 1899. „ 1 975,581 „ 15 248,504 kor. „ 1900. „ 1 687,866 „ 11 011,565 kor. „

E számadatok legáltalában jellemzik a helyzetet. A németországi nagy és rohamos szükséglet 1899-ben, jelentették, fokozta a termelést, de ennek megszűnte, sajnos, sokkal nagyobb esőket idézett elő, úgy hogy termelésünk jóval az 1898-iki nivó alá szállott. Míg 1899-re 116,741 mm. az emelkedés, addig 1900-ra 287,715 mm. az esés, vagyis az emelkedés 0,6%, az esés 14%. (Egyik kohónk faszén hiánya miatt négy hétig szünetelt, másik ez okból üzemét lassította.) (Folyt. köv.)

Zászlószentelési ünnepély Ujantál-völgyön.

Az ujantál-völgyi önkéntes tűzoltó-egylet új zászlójának felavatási ünnepélye, folyó hó 18-án folyt le kedvező időjárás mellett, a legszebb s igazán fényes és meglepő ünnepélyességek között.

Az ünnepély rendező derék tűzoltók, kik a gyártelep intelligenciájából s munkásaiból telnek ki, élükön *Hohlstein* Armin gyárigazgatóval, egy hétnél tovább buzgólkodtak a zászlószentelési ünnepély helyiségének elkészítésével és feldíszítésével. Kitartó és izléses fáradozásait méltó siker koronázta, a mennyiben az elkészült helyiség pompa, jóízűs, czélszerűség és kényelem tekintetben ritkította párját.

Délután 3 óra tájban vonult fel a szép rendezett csapat *Englert* Lajos alparancsnok szabatos vezénylete alatt a díszes oltárhelyiség előtti térre. Rögtön ezután a rendezőség tagjai által vezetve jött *Hohlstein* Arminné urnő, a megjelenésben akadályozott *Schmidt* Margit zászlóánya helyettese, utána pedig a szebbnél szebb közszorulónyok: *Guttman* Lujza, *Honóczy* Ilona, *Knöpfler* Elza, *Neumann* Gizella, *Treska* Adél, és *Treska* Gizella.

Ekkor *Stubendeck* József kokovai esperes plebános, fényes segédlettel az oltárhoz lépett s a tűzoltókból alakult alkalmi daloskör által elénekelt Hymnus hangjai után beszentelte az új díszes zászlót, mely egy anyagát, mint kiállítását illetőleg becsületére válik, a magyar díszítő iparnak, a tervezőnek pedig jó izléséről tanuszkodik. A rövid beszentelési actus után, a szertartást végző lelkész előbb magyar, azután tótnyelvű beszédet intézett a tűzoltóághoz, buzdítván azt az emberbaráti intézmény iránti hű ragaszkodásra.

Ezután a felavatott és a zászlóanya szeretetreméltó helyettese által pompás fehér selyem szalaggal feldíszített zászlót *Azmann* József, egy atléta termetű tűzoltó, felvitte a díszes emelvényre s következett a szögbeverés. A zászlónyélbe vert szögek száma meghaladja a 200-at; de az ünnepély folyama alatt ennek csak a felét verték be. Kiemeljük a szögek között a következőket: *Schmidt* Margit zászlóánya, *József* főherceg, *Hámos* László főispán, *Ivánkovic* János rozsnyói püspök, *Hohlstein* Arminné urnő, a zászlóanya helyettesítője, *Stubendeck* József r. k. plebános, *Banczik* Sámuel ág. ev. lelkész, *Máriássy* Gyula főszolgabíró, *Hohlstein* Armin gyárigazgató. A szögbeverés hosszú sorozata után *Banczik* Sámuel kokovai ág. ev. lelkész intézett a közönséghez hazafias érzelemtől és melegségtől áthatott remek beszédet, kiemelve ezen ünnepélynek fontosságát s azon magasztos kapcsolatát, hogy éppen ő Felsőége születésnapján folyt le. A szózat elénekeltése után a felavatott zászló előtt és alatt a tűzoltó csapat több ügyes menetelésben gyönyörködtette a nagy és fényes közönséget, melylyel az ünnepély befejeződött.

Estefél volt már az idő, mikor a látványokkal s élvezetekkel eltelt a szem és lélek, a szabadabb szórako-

érzékenység. — Ilyen szép nagy darab földet bepiszkítani! terméketlenné tenni! mikor ott annyi szép krumplit lehet termeszteni. Halálos vétek lenne! Mégis, ha dupla árat adnának érte!

Persze, persze! bizonyítá egy jelenlevő vigécz, ki ép akkor került a városba s kibén Gábor, Mihályt ismerte fel, — tessék csak meggondolni! az az egészségtelen köszöntüst! nem is szólva azokról a csuf kéményekről, meg arról a nagy lármáról. Az egész város el lenne csufítva. Meg hát, kár is volna vele babrálni, hisz hozok én Bécsből mindent, ép oly olcsón mint itt kapnák, de persze jobbat, — mert külföldi — azt csak el-hihetik!

Hogy ne bitték volna! Néhány ezer forintra menő megrendelést tettek a vigécznél és a világért sem csufították el a várost kéményekkel.

Gábor hálás tekintettel nézett az önértetesen távozó vigécz után. — Mégis csak jóakaróm ez a Mihály, akármilyen bolondos különben. Hogy pártomat fogta!

Nem vette észre a kárörvendő mosolyt a Mihály ajkán.

— No, hát majd versenyzek én a némettel, ha Gábor nem mer, — gondolá Flórián — akármilyen kis gyár, de kenyeret ad a szegény embernek. Annyit még ér a munkám mint a németé.

A gondolatot tett követte, rövid idő alatt diadallal szoritotta ki területéről a vigéczgyártmányt.

Akkor néhány élelmes ember kocsma nyitásra kért engedélyt.

— Nagyon jól van! — hagyta helyben az angyal, — csak mulassatok! a ki mulat, az nem unatkozik, már pedig: unalom az ördög párnája.

Hanem, a forgalom csekély volta és a kocsma-külsős elszaporodása megteremték átkos gyümölcsüket. Az eddig jómódu polgárság kezdett szegényedni, pusztulni. Árverés árverést ért és a hol ennek folytán rés

zának adhatta át magát. Megkezdődött a világposta, táncz, jókedv, kitűnő vacsora, szemképráztaó kivilágítás, — pompás befejezéssel a pompás napnak.

A rendezés korrektségeért nem tudjuk kiket dicsérjünk meg, hogy senki ki ne maradjon; talán az egész Ujantál-völgyet, — de benne egy vendéget is: *Réti* Józsefet, ki a rendezés és az előkészületek minden ágában igazán elismerésre méltó buzgalmat s nagy fáradságot fejtett ki. A mindezeket tervező *Hohlstein* Armin gyárigazgató és főparancsnok pedig, legnagyobb megelégedéssel s büszkeséggel tekinthet vissza a vezetése alatt lévő gyártelep s tűzoltóság eme szép napjára.

Iskolai értesítés.

A helybeli polgári leányiskolában, az 1901—1902-ik tanévre a beiratások szeptember hó 2., 3., 4. és 5-én délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig eszközöltetnek a polg. leányiskola emeleti irodájában. A felvételi-, pót- és javító vizsgálatok szept. 5-én délelőtt 9 órakor tartatnak. Az ünnepélyes megnyitása a tanévnek szept. 6-án lesz. Tandíj: helybeliektől 20 korona, vidékiektől 40 korona; beiratási-díj 4 korona; tanszerekre 4 korona. — Tandíj elengedésért augusztus 25-éig hatóság által kiállított *szegénységi bizonyítvány* alapján lehet az igazgatósághoz folyamodni.

Videki növendékeket az igazgató beleegyezésével lehet elhelyezni.

Rimaszombat, 1901. aug. 21-én

Az igazgatóság.

Hírek és vegyesek.

Augusztus 18-án, ő Felsőége születésnapján városunk középületei zászlókkal díszlettek. A róm. kath. templomban d. e. 9 órakor diszháladó istenítiszteletet tartott *Szemann* Endre prépostplebános, az itt időző papnövendékek nagyszámának fényes segédlete mellett, mely ünnepélyen résztvettek a városunkban székelő összes hivatalok tisztviselői, valamint a szabadkai ménleplei parancsnokság, a vezetése alatt álló legénységgel. A fényes nagymise lélekemelő hatását nagyban fokozta *Uthy* Antal kántor gyönyörű éneke. — *Szent István* napján, f. hó 20-án szintén ünnepelt városunk lakossága. A kereskedők üzleteiket egész nap zárva tartották s a középületeken e napon is ki voltak tűzve a nemzeti színű lobogók. A róm. kath. templomban fényes ünnepi mise volt.

Bolgár fejedelem Gömörben. *Ferdinand* bolgár fejedelem f. hó közepén érkezett Pusztamezei vadász kastélyába, honnan kísérelve több kisebb-nagyobb kirándulásokat tett. Megtekintette a pohorellai vasgyárat, s elismerését fejezte ki a gyár vezetőinek a látottak felett. Ellátogatott Murányba és Vereskőre is. A fejedelem a dobsinai jégbarlangtól táviratilag üdvözölte a magyar kir. honvédelmi minisztert felszázados jubileuma alkalmából.

Képviselő jelölés. *Draskóczy* László gömör-megyei földbirtokost, f. hó 18-án Szarvason tartott függetlenségi párt gyűlése képviselőjelöltül kiáltotta ki.

Képviselői beszámoló. Vármegyénk nagybírtokosa Dr. gróf *Serényi* Béla, a dédesdi kerület országgyűlési képviselője, f. hó 20-án Szent István napján tartotta beszámolóját Dédesden, párthívei tömeges és lelkes ünneplése mellett.

Személyi hírek. *Ivánkovic* János rozsnyói r. kath. püspököt, folyó hó közepén meglátogatta gróf *Wenkheim* Frigyes Gácsról és somodi nyaralójában, több barátságos napot töltött el.

Zelenka Pál ev. püspök e napokban Rózsnyón volt, honnan gömöri *Szontagh* Pál látogatására Csetnekre utazott, hogy személyesen is átadja az ünnepeltné jó kívánságait, 80-ik születésnapja alkalmából.

Miniszteri kiküldött. *Halász* Ferencz, vallás-és közoktatásügyi tanácsos, f. hó 16-án Dobsinára érkezett, hogy az ottani áll. elemi iskolánál szervezendő tanítói alások szükségéről személyesen meggyőződést szerezzen s a várossal megbeszélje az új építendő iskola terveit.

Athelyezés. *Szigethy* Sándor rimaszombati kir. adóhivatali tisztet saját kérelmére a pénzügyminiszter a győri kir. adóhivatalhoz helyezte át.

támadt, siettek a Flórián és Mihály hívei, saját személyekkel a rést kitölteni.

Mégis csak tenni kéne valamit a város érdekében! — gondolák némelyek, — hisz tönkre megy minden. Évről-évre többen hagyják el a várost, mert nem tudnak benne megélni. Évről-évre több az idegen elem, ha ez így folytatódik, tíz év múlva nem lesz magyar ember a városban.

— Alapítsunk gyárat, részvényekre! — tanácsolá egy vállalkozóbb szellemű fiatal iparos. — Én elvállalom az építést.

— Jaj, de az kockázattal jár! — szabadkozott az angyal.

— De haszonnal is! — magyarázta az iparos. — Kockázat nélkül nincs haszon.

— No de mégis! — egy dzsentri csak nem foglalkozhat iparral!

Bezzeg, hogy Flórián megteremtette a részvénytársaságot a maga apostolai javára.

— Se baj! — vizsgáltá magát a magyar angyal, megmarad nekünk a szép új vármegyeháza, ezt csak el nem kaparinthatják már tőlünk, mert már benne ül a vármegye. Valahogy meg majd csak lesz, mert hisz ugy még soha sem volt, hogy valahogy ne lett volna.

Rossz nyelvek azt beszélik, hogy most egy élelmes ember szeszgyárat akar építeni. Epen időszerű.

— Nem lesz abból semmi! — dicsekszik Mihály, — a kocsma-árusok tőlem veszik a szeszt. Csak nem boldogok itthon venni, ha Bécsből hozhatják. A kereskedők, iparosok, mind az én zsebemben vannak. Ugy-e, hogy mégis csak én vagyok az ur?

Eddig a mese. Remélem, kellőleg tájékozva van my Lady?

Hanem azért egy kincse megmaradt a városnak: a hagyományos magyar vendégszeretet. Jöjjön, hogy mielőbb részesülhessen benne.

Türelmetlenül várja régi hive

Csalán.

Tanár választás. A felső-lővői ágost. evang. real-gimnáziumhoz tanárrá választották a rimaszombati származású *Balázs Lajost*, *Balázs József* helybeli jó hírű kalapos-mester jelesen képzett, szép tehetségű fiát. Gratulálunk!

Esküvő. *Hujber József* helybeli ág. ev. kántor esütörtökön, f. hó 22-én d. u. 5 órakor tartja esküvőjét *Törköl Margittal*, *Törköl József* áll. elemi iskolai igazgató, lapunk régi kedves munkatársa, szeretetreméltó és szép leányával. A szép frigyét zavartalan boldogság koszorúzza!

Pósa Lajos itthon. A kis gyermekek arany-szája *Pósa bácsija*, a hazafias dalok mesteri lantosa, hazajött Radnótra, szülőfalujába, hol az országszerte ünneplést költött, igaz szeretettel övezi a falu apraja, nagyja. De nem üdülni, nem szórakozni jött most, hanem páratlan szeretettel dédelgetett beteg édesanyja kórházhoz sietett s itt kedves, fiatal feleségével együtt, a 78 éves öregasszonyt teljes önfeláldozással ápolja, gondozza, hogy a nehéz beteg enyhülést, pihenést leljen. Száz, meg száz kisgyermek keresi fel levelével, az „En újságom” remek-tollu szerkesztőjét, s küldi a jókívánságokat, hogy az öreg Pósa néni állapota jobbra forduljon és az ő kedves Pósa bácsija bánata és szomorúsága nemsokára örömmé váljék.

Iparfelügyelő a Garamvölgyön. A múlt héten *Lányi Lajos* iparfelügyelő a megye területén fekvő garamvölgyi gyárakat és ipartelepeket járta be és szorgosan megvizsgálta.

Alapkő-letétel és jubileum. A saigótarjáni izraelita új imaház alapkö-letételének ünnepélye, f. hó 18-án ment végbe; ugyanezen alkalommal ünnepelte lelkesítő működésének 25 éves jubileumát *Deutsch Mózes* ottani rabbi. — A kettős, szép ünnepélyen városunk izr. hitközségét *Dr. Cziner Miksa* hitközségi elnök, *Singer S. Leó* ker. főrabbi és *Bródy Bertalan* keresk. képviselte. Az alapkö-letétel ünnepélyén *Singer főrabbi*, a jubiláris ünnepélyen pedig *Dr. Cziner hitközségi elnök* mondott szép beszédet.

Eljegyzés. Özv. *Keckéssy Tivadarné*, volt jolsvai gyógyszerész özvegyének — nagybarasai földbirtokosnak — kedves leányát: *Jolánkát* eljegyezte *Kohlmann Tamás*, es. kir. 5-ik gyalogezred főhadnagya Miskolcra. Gratulálunk!

Templom építés. A nemrég leégett templomot Sumjácson újra építik. Ugy az építést, mint a fal és üvegfestmények díszítését egyik budapesti elsőrangú vállalkozó készíti.

Rimaszombati tisztviselők mozgalma. Az állami tisztviselők rimaszombati helyi testülete *Kubinyi Andor* kir. pénzügyigazgató elnöklete alatt folyó hó 18-án népes gyűlést tartott, melynek tárgya az országos tisztviselői kongresszuson való részvétel megvitatása volt. Elhatározta a testület, hogy a kongresszuson három tagja által fogja magát képviseltetni, s hogy képviselőinek a mult gyűlésben hozott határozatok értelmében ad megbízást. Ezek után egyhangulag megválasztatták: *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő, *Cseh István* kir. törvényszéki bíró és *Szombath György* kir. pénzügyi titkár, pénzügyigazgató helyettes, kik megbízatásukat a gyűlés legnagyobb lelkesedése között elfogadták.

Esküvő. *Szántó Sándor* lukovistyei körjegyző, f. hó 21-én vette nőül Horthon *Boross Mariskát*, *Boross Zsigmond* szép és kedves leányát. Boldogság kíséri frigyüket!

Halálozás. Rozsnyó város egyik tisztos polgára szült sirba e napokban, *Blaho Lajos* városi tisztviselő. Nagyszámu rokonság gyászolja elhunytát.

Uj városi kertész. A városnál megüresedett s 1902. január 1-én elfoglalandó kertészi állást már betöltötte a tanács. A jelentkezett hat pályázó közül *Csintalan Jánost* választották meg, a ki városunkban ügyes kertész hírében áll, s reméljük, hogy a Széchenyi-kert rendbehozatalával és csinosításával ő maga is meg fogja érdemelni a „Csinos” nevet.

Halálozás. *Szopata Imre* vasgyári tiszt és neje Fejes Julia rimabrézói postamesternek sulyos esapás érte szeretett gyermekük: *Szopata Ilonka* folyó hó 17-én élte tavaszán bekövetkezett elhunytával. A kedves leányt folyó hó 19-én nagy részvét mellett temették el Rimabrézón. Béke poraira!

Tűzoltó-ünnepély és multság. Hetek óta lankadatlan buzgalommal készült, a helybeli önkéntes és hivatásos tűzoltóság azon ünnepélyre, mely a nagy közönségnek élénk érdeklődése mellett folyt le f. hó 15-én. — Már a hajnali órákban jelezte a tamásfalvi fuvó zenekar a nagy nap eljöttét, a midőn az egész várost bejárták s különféle hazafias zenedarabokat játszadoztak. — D. e. 11 órakor volt az ünnepélyes fogadalmótétel a főtéren, mely alkalommal *Farkas Zoltán* főparancsnok, remek ményről hatásos s lelkesítő beszédet intézett, a tűzoltósághoz, buzdítva őket kitartásra. Innen a „Zöldfa” elé mentek hol szebbnél szebb s hajmeresztő tűzoltógyakorlatokat tartottak *Komáromy István* alparancsnok vezénylete mellett. — Délben bankett volt. Délután a tűzoltók nyári táncmultsága kezdődött, mely 4 órától a hajnali órákig tartott. Kik ott voltak, jól mulattak — Elismerés illeti a rendezőseget.

Agyonsújtotta a villám F-Pokorágyon f. hó 20-án a délutáni nagy felhőszakadás alkalmával *Polók Márton* 6 éves kis fiú. A szobában egymás mellett ült a gazda feleségével, s két lépésre tőlük az ablak mellett állott a kis fiú, mikor a villám lecsapott, s a fiúcskát agyonsújtotta. A szülőknek nem történt bajuk.

Szerencsétlenség. Csobánkán szombaton f. hó 17-ikén csaknem véletlenül vált az egyik uradalmi alkalmazott fiának: *Lipták Bélának* a vigyázatlansága. A gépelelnél a gép fűrészhajtó kerekére akarta ráilleszteni a lecsusztott szíjat, de oly vigyázatlanul végezte a fiú ezt a műveletet, hogy odaképt a jobb kezét a kerék, s a mint a fordulót végezte, a levegőben egyet fordított a fiú is. A szerencsétlen fiú jobb karja két helyen is eltört, s a bal karján sulyos zúzódást is szenvedett. Beszállították a kórházba.

Uj politikai lap Borsodban. Miskolcson szeptember hó 1-én *dr. Kovács József* és *Hubert János* szerkesztésében „Miskolci Napló” címmel új politikai napilap indul meg, melynek szerkesztésében kipróbált zsrnaliszták fognak részt venni.

Esküvő. *Dr. Gullohn Henrik* tb. megyei főorvos szép és művelt leányával *Annával* f. hó 27-én tartja esküvőjét *Rozsnyón Kornstein Jenő* sátorallya-új helyi kereskedő. — Boldogság legyen osztályrészük!

Műkedvelői előadás. A helybeli kath. körben — a helyiség udvarán emelt színpadon — f. hó 20-án sikerült színelőadással szereztek élvezetet a közönségnek fiatal műkedvelők. Kár, hogy az idő nem volt kedvező, s az eső meg-meg zavarta a szabad ég alatt elhelyezkedett szépszámu közönséget. A „Halász szeretője” című népszínművet adták elő ügyesen s a hallgatóság élénk tetszése mellett. A szereplőket minden felvonás után, sőt többször nyílt színen is megtapsolták s a lámpák elé hívták. *Hollósy Boriska*, *Renka Karola*, *Papucsák Anna*, *Ibos Juliska*, *Tomay Erzsike* és *Rakotlyay Emma*, a női szerepeket igen jól töltötték be. A férfi szereplők is derekasan megállták helyüket, különösen *Havas Árpád*, *Petro Elek*, *Rozinay Miklós*, *Csapó Andor*, *Magasits Sándor*, *Hizsnyan József*, *Kandra István* és *Pecsők János* tüntek ki. Az előadás után 1/2 11-kor kezdődött a táncz, mely legjobb hangulatban reggelig tartott. Az estély tiszta jövedelmét a kath. olvasó-egylet könyvtára gyarapítására fordítják.

Az agyagipar tanműhely ügye egy lépéssel előbbre haladt. Ez allamilag segélyező intézet részére ugyanis kellő helyiségek szükségeltettek, s ez irányban folytak e napokban a tárgyalások. Itt volt *Órley János* iparfelügyelő, *dr. Szentpály István* keresk. és iparkamarai titkár és *Egressy J.*, kik a Kispást-téren levő u. n. „régibika-ol” helyiséget az átalakításra és aztán célszerű berendezésre alkalmasnak találták. Így a „Gond-ülő” épületének agyagiparis olái czelokra való berendezésétől el kellett tekinteni. Az iparfelügyelőnek tetszett a hely s most az építkezés és azután az új intézmény teljesen modern berendezése következik. — Valószínű, hogy az állam a legmesszebb menő kedvezményekkel fogja támogatni az új iskolát.

Tűz. Závadkán e napokban éjjel nagy tűz volt, több gazdasági udvar a behordott étellel együtt pusztult el. — A szerencsétlen závadkaikat ez idén már ötször sodorta nagy veszedelemba a bős elem.

Gömöri hadgyakorlatokhoz. Hihetőleg meghiusul ez évben a Gömörben tartandó hadgyakorlatok sorsa. Mint értesülünk, *Simonyi környékén* kiűtött a veszedelmes lóbetegség s ennek következtében féltik erre hozni a katonák lovaikat, mikbe, ha bele találna kapni e ragadós betegség, százezrekre menő károkat tehetne. — Egyedüli módja volna a veszély elkerülésének, ha e vidéket teljesen elzárnák katonáink elől, s így a tervezett hadgyakorlatok is megtarthatók lehetnének.

Halálozás. A kurinezi földmives iskolának ismét gyász van. Egy rendkívül szorgalmas és igyekvő növendéke, a fiatal *Lipovszky Géza*, f. hó 18-ikán néhány napi kínos betegség után, 18 éves korában meghalt. A derék fiatal ember halála, a szülőket és egyetlen testvérét mélyen lesújtotta s a f. hó 20-án végbement temetésen az iskola tanárai, *Fekete Pál* igazgatóval együtt s az elhunyt pályatársai testületileg vettek részt. A ravatalra a tanárok és a növendékek külön koszorút is helyeztek. Nyugodjék békében!

Leégett falu. Szomoru híreket hallunk, tűz és tűz mindenfelé. Tegnapelőtt, azaz folyó hó 20-án virradóra Dobóczán volt pusztító tűzvész, 24 ház melléképületeivel hamvadt el. A nyomor nagy, a kár még meg nem becsülhető. Egy hét előtt — mult kedden — is volt tűz Dobóczán, s ekkor a Béres György háza esett a pusztító elemnek áldozatul.

Fogyasztási szövetkezet Várgedén. Mint értesülünk a Rimaszombati vidéki fogyasztási szövetkezet Várgedén fiók-szövetkezetet fog felállítani, mihez 6—8 környékbeli község csatolása van tervbe véve, s így ez új fiók-szövetkezet fennállása is biztosítva lesz.

Megégett lovak. *Dr. Szeless Ödön* ügyvéd, f. hó 16-án Banréve vidékén járván, éjjelre meghalt a bánrévei nagy vendéglőbe s lovaikat bekötötték a nagy állásban elhelyezett istállóba. Éjjel az égve hagyott mécsből az istálló oldala tüzet kapott, s az egész istálló leégett. A lovakat alig sikerült kimenteni s oly nagy égési sebeket szenvedtek, hogy kénytelen volt szenvedéseitől a szerencsétlen állatokat megsemmisíteni a tulajdonos.

Tűz. Királyiban *Moesz Miksa* földbirtokos udvarában folyó hó 16-án tűz volt, az istálló melléképületeivel s a benne levő 8 pár ökrrel odaégett. A többi szarvasmarhák is csak nagy nehezen lehetett megmenteni. A kár tetemes. Keletkezésének oka eddig ismeretlen.

A miskolci országos sörárpa-vásárról. Tegnap, augusztus 21-én zajlott le, keveset tudunk még az eredményről, az előjelek azonban a legjobb sikert ígérték. A vásárra 500 wagon sörárpa volt bejelentve, és pedig a legszebb minőségben Gömör, Abauj-, Zem plén-, Heves-, Borsod- és Szabolcsmegyékéből. Több vevő is megjelent Ausztriából a sör és malata-gyárosok köréből. A vásárt a vármegyeház nagytermében tartották meg s teljesen szabad jellegű volt, vevők és eladók közvetlenül érintkezhetek egymással.

Szerencsétlenség szeszközi állapotban. Dobsinán folyó hó 14-én a várostól mintegy felőrányira eső népkert melletti sekély mélységű patakocskában egy holttestre bukkantak, később a szerencsétlen holttestben fölismerék a dobsina hámosi általánosan ismert részeges asszonyt. A megejtett nyomozás és vizsgálat kiderítette, hogy részeges állapotban a patak körül járván, megbottlott s beleesett a sekély vízbe, honnan szesztől mámorított állapotban nem tudván kijutni, belefullt az alig 30 cm. mélységű vízbe. — Óvakodjunk a szesz italoktól!

Dinnye idény. Valóban dicséretreméltó, hogy városi rendőrségünk engedélyezi a százkra menő dinnye-eladást a Huszár- s leendő Tompa disz-téren, hol szerkesztésünkre áll eladásra készen a dinnyék sokasága. — De nem helyeseljünk, sőt egészségileg, életbiztonságilag s jó izlésileg el is ítéljük, miként engedi meg rendőrségünk azt, hogy a hajléktalan dinnyevők ott, a leányiskola közvetlen szomszédságában végezzék evésüket, s valóban undort gerjeszt az arra menőkbe az a rendtelenség, mit az elhanyagolt dinnye héjak és belek okoznak a megtörténhet, hogy valaki sötétben egy ily dinnye héjra lép, elcsuszik s esetleg szerencsétlenség támadhat belőle. — Ajánljuk, hogy a héjakat az ép dinnyékkel együtt vitesse ki a rendőrség a nagy vásártérre.

Leégett termés. *Soldos Árpád* runyai földbirtokos összes idei behordott termése e napokban a tűz martaléka lett.

Véres családi dráma. Pelsűcz folyó hó 13-án rémregényekbe illő véres családi dráma színhelye volt. A brutális férj bosszulta meg magát s feleségét megöltte. *Stepniczky Géza* iparos rosszul bánt feleségével, ki e miatt panaszt tett a városi hatóságnál, hol *Stepniczky uramat* e miatt 2 napi elzárásra ítélték. Elmúlt két nap, házaérve a férj, bosszút állott feleségén, revolverrel rálőtt feleségére s azután magára. A férfi azonnal meghalt, a nő életbenmaradásához kevés a remény.

Műkedvelői előadás Tamásfalván. Tudunkkal két derék ifju lelkében született meg néhány évvel ezelőtt a nemes gondolat, hogy hazafias kört, olvasó-egyesületet alapítanak szeretett szülőfalujokban: Tamásfalván. E két ifju: *Járossy Mihály* — ma feketepataki ev. lelkész — és *Habán Mihály* tanárjelölt. Az eszme a hazafias tamásfalviak közt csakhamar testet öltött. S a *Máriássy Lászlóné* szül. *Farkas Erzsike* lelkes védnöksége alatt megalakult „Tamásfalvai Petőfi-egylet” évről-évre szebb bizonyosságát szolgáltatja vezetői — köztük első helyen ifj. *Andrik Pál* elnök — és tagjai hazafias érületének és a művelődés terén való haladásának! — A folyó hó 18-án megtartott jótékony-célú műkedvelői előadáson is örömmel tapasztaltuk ezt! A szereplők — legnagyobb részt az egylet tagjai — mind pompásan tudták szerepeiket, természetes bátorsággal, minden lámpa-láz nélkül játszottak. — Ki is jutott nekik bőven az óriási közönség hálás tapsai-ból és — a tisztelők és a mamák virágcsokraiból; még az apró leánykák, kiket a népszínmű: *A vörössapka* ügyes szerzője *Vidor Pál* fellépett; még e kedvesen mozgó gyermekek is kaptak egy-egy nagy bokrétát. A legtöbbet és legszebbeket még is *Vinis Janka* k. a. kapta, a ki bájos, üde hangjával, pompás, kedves és eleven játékaival, bármely gyakorlott műkedvelői társaságnak is díszül szolgálhatna. Ő volt a *primadonna*, a *Suzsika* kedves szerepében. Körülötte mozogtak és jól játszottak a többiek is: így különösen *Rohák Mariska*, *Pisztor Boriska*, *Karhut Boriska* stb. a női — és *Jancsó János*, *Habán András*, *Habán Pál*, *Karhut Pál*, *Havas Pál* stb. a férfi szereplők közül. — Az oroszlanrészre az elismerésnek mégis a rendező: *Habán Mihály* tanárjelölté, a ki a derék egyesületet nem csak létre hozta, hanem annak fejlődésén is magyaros lelkesedéssel és buzgósággal munkálkodik. Az óriási közönség — melynek sorában örömmel láttunk Rimaszombat polgáraiból és uri osztályából is sokakat — jól mulatott és a legnagyobb rész ott is maradt az előadást követő tánczon is, mely magyaros jó kedvvel kivilágos kivirradtig tartott.

Nyiltér. *)

Másolat. — 1901. B. 82/3. sz.

Ó Felsége a király nevében!

A nagyrozei kir. járásbíróság, mint büntető bíróság, becsületsértés vétségével vádolt *Kugler Albert* elleni büntügyben *Gotthard Samuel* magánvádoló által emelt vád fölött, a Nagyrozeán 1901. márczius hó 28-ik napján *Mihályik Mihály* jegyzőkönyvezető és *dr. Hozáczy Ferenc* ügyvéd, védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg ítélt: *Kugler Albert* nagyváradi lakos, vaskereskedő vádlottat bűnösnek mondja ki a btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, elkövetve az által, hogy a folyó évi január 31-én *Lux Mihály* Polonkára levelet irt, melyben a *Gotthard Samuel* eljárását „pimasz eljárás”-nak és aljas rágalmazásnak nevezi, és azért ugyanezen §-alapon 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, ezen kir. járásbíróság vezetőjének az 1892. évi XXVII. tez. 3. §-ában meghatározott czelokra fizetendő s behajthatatlanság esetén a btk. 53. §-a értelmében 3 napi fogházra átváltoztatandó 50 korona pénzbüntetésre ítéli. Kötelezi egyuttal a vádlottat a magánvádoló részére 20 korona eljárási költségnek 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett, továbbá a kir. kincstár részére a büntügyi költségnek 15 nap alatt és az 1890. évi XLIII. tez. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett leendő megtérítésére. A magánvádoló ügyvédje: *dr. Lux Samu* díját 20 koronában, a védő: *dr. Hozáczy Ferenc* ügyvéd díját pedig 10 koronában alapítja meg képviseltjeikkel szemben. Végül a jogerős ítéletnek 15 napi záros határidő alatt, végrehajtás terhével, a Nagyváradon megjelenő „Szabadság” című lapban a vádlott költségén leendő közzétételét elrendeli s e czélból az ítélet kiadmányát vádlottnak kézbesíttetni rendeli.

Indokok: *Gotthard Samuel* bulkeszi lakos vádat emelt *Kugler Albert* nagyváradi lakos, kereskedő ellen, a btk. 261 §-ába ütköző becsületsértés vétsége miatt azon az alapon, mert az utóbb nevezett a folyó évi január 31-én *Lux Mihály* Polonkára levelet irt, a melyben a *Gotthard Samuel* eljárását „pimasz eljárásnak”, aljas rágalmazásnak nevezi. A tárgyaláson a törvényszerűen megidézett terhelt meg nem jelent, védelmével *dr. Hozáczy Ferenc* ügyvédet bízárn meg, a ki a vádlott védelmében előadta, hogy a panaszolt kifejezéseket tartalmazó, s a teljenteshez másolatban becsatolt levél eredetijét védenéze irta, s tetteinek indító okait a következőkben ismertette: *Gotthard Samuel* az elmúlt év folyamán zsákokat rendelt *Lux Mihály* polonkai kereskedőtől, s az árut Nagyváradra, *Kugler Albert* vaskereskedő nevére czimeztette, az árut átvette, elszállította anélkül, hogy *Kugler Albert*nek minderről tudomása lett volna, *Kugler Albert* *Lux Mihály*tól sürgető leveleket kapott, hogy a küldött zsákokat *Gotthard Samuel*nek adja át, s bár eleintén a levelekre nem is ügyelt, utóbb elfogyván a türelme, a feletti bosszuságában, hogy olyan áruk miatt zaklatják, a melyek rendelkezéséről s megérkezésétől mit sem tudott, irta *Lux Mihály*nak a *Gotthard Samuel* szemben sértő tartalmu levelet. Minthogy pedig a terhelt beismerésével beigazolt eme tényállásból a vádlott terhére a btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétsége megállapítható, vádlottat ebben bűnösnek kimondani, s enyhítő körülményül figyelembe véve a levél megírásakor való ingerült kedély állapotát, s azt is, hogy *Gotthard Samuel* helytelen eljárásával a levél megírására okot szolgáltatott, sulyosbitóul ellenben a sértés sulyosabb természetét, őt az ítélet rendelkezése szerint fenyíteni s bűnösége folya-

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk,

mányaként az eljárási és büntetői költségek megfizetésében marasztalni kellett. A felek képviselőinek díjai a kifejtett tevékenység arányában állapították meg. Az ítélet közzétételét a magánvádló kérelmére, a btk. 277. §-a alapján kellett elrendelni.

Kir. járásbíró Nagyrőczen, 1901. március 28.
Prékopa, s. k. kir. aljárásbíró.

1797/1901. B. szám.

Ó Felsége a király nevében!

A rimaszombati kir. törvényszék, mint felebbviteli bíróság, a Medveczy Sándor kir. törvényszéki bíró elnöke alatt Kolbay Sándor és Vozáry György kir. törvényszéki bírák, valamint Velez Ferencz kir. törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a Kugler Albert ellen, becsületsértés vétsége miatt, a a nagyrőcei kir. járásbírósnál folyamatba tett s 1901. évi március hó 28-án 1901. B. 82/3 szám alatt kelt ítélettel befejezett büntetőben a vádlott részéről, a bűnösség megállapítása miatt használt felebbezés folytán, Dr. Krausz Gyula ügyvéd mint magánvádló képviselőjének, Dr. Hozáczy Ferencz, mint védőnek jelenlétében, 1901. évi június hó 1-én megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg ítélte: A kir. törvényszék, az elsőbíróság ítéletét a Bk. 277. §-ának első bekezdése értelmében nem a „Szabadság”, de a „Gömör-Kishont” című lapban rendeli közzétételni, egyebekben helyben hagyja. Kötelezi egyúttal a Kugler Albert vádlottak, a mai főtárgyalás során felmerült s 20 koronában megállapított ügyvédi képviselői költségnek Gotthard Sámuel magánvádló részére, 15 nap különbeni végrehajtás terhe alatt leendő megfizetésére dr. Krausz Gyula ügyvéd díját 20 koronában, dr. Hozáczy Ferencz ügyvéd védő díját 30 koronában állapítja meg saját feleikkel szemben.

Indokok: Tekintve, hogy a jelen büntető tárgyat képező becsületsértés egy Lux Mihályhoz Polonkára küldött zárt levélben lett elkövetve, így esetben pedig elkövetési helynek azon hely tekintendő, hova a levél küldött, hol annak tartalma nyilvánosságra hozatott, s mint-hogy a btk. 277. §-ának imperatív rendelkezése szerint az ítélet azon vidék valamelyik lapjában teendő közzé, a hol a büntetendő cselekmény elkövetett, és csak ha ott lap nem jelenik meg, tehető közzé a sértett által megjelölendő bármely belföldi lapban. Az első fokban eljáró kir. járásbíró ítéletének azon részét, melylyel a közzétételt a nagyváradi „Szabadság” című lapban rendelte el, a rendelkezés értelmében meg kellett változtatni s egyebekben azonban indokainál fogva helyben hagyni. A képviselői költségek megállapítása a B. P. 485. §-án alapszik.

Kir. törvényszék, mint felebbviteli hatóság Rimaszombaton, 1901. június 1.

Kubinyi Aladár s. k., (P. H.) Kolbay Sándor s. k.,
kir. törvényszéki elnök, kir. törvényszéki eladó bíró.
Jelen hivatalos másolat hitelűl:
Zsarnay Árpád, kezelő.

Felhívás.

A helybeli egyesült prot. főgimnázium tápintezetének a jövő 1901—1902-ik tanévre vonatkozó kenyér-, hus-, liszt-, zsír- és szalonna szükségletének szállítása tárgyában f. hó 25-én délután 3 órakor a főgimnázium tanácstermében nyilvános árlejtés lesz, melyre a vállalkozni hajlandókat tisztelettel meghívom.

Rimaszombat, 1901. augusztus 20.

Bodor István, igazgató.

Elhalasztott árlejtés.

A pelsüci községhez kijavítása s illetve átalakítására vonatkozó, augusztus 27-ére kitűzött árlejtés közbejött akadályok miatt későbbre halasztatott el.

Pelsücz, 1901. augusztus 20.

Lőrincz András, bíró.

Szülők figyelmébe!

Egy vagy két kisebb, a polgári leányiskolába vagy a gimnázium I—II. osztályába járó fiút teljes ellátásra és anyai gondozásra elfogad **özv. Stelkovich Istvánné** Rimaszombaton, Losonezi-utca 13. szám

1—2

A tornallyai járás fősolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

2350. kig. sz. — Gömör-Kishont t. e. vármegye **tornallyai** járásába kebeleztet zádorfalai székhelylyel megüresedett körjegyzői állásnak betöltésére ezennel pályázatot nyitok

A megválasztandó körjegyző évi összes fizetése, lakbér, irodai átalány és küldöncz díjjal együtt 1300 (egyezerháromszáz) korona mely összegben az állami javadalmazás is bent foglalatik, melyért tartozik az állami anyakönyvvezéssel járó teendőket is teljesíteni.

Javadalmazása még a magán munkálatokért megyei szabályrendeletileg megállapított munkadíjak.

A körhöz tartozik Zádorfala, Alsó-Szuha, Felső-Szuha és Hubó község.

A választás határideje az **1901. évi augusztus hó 27-ik** napjának délelőtti 10 órájára Zádorfala községébe a község-házhoz tüzetik ki — Az ezen állásra pályázni szándékozók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a s illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében kellően felszerelt és eddigi működésüket igazoló bizonyítványon ellátott pályázati kérvényüket alulírottak a folyó évi augusztus hó 25-éig anynyival is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem fogom venni.

Tornallya, 1901. augusztus 7.

Szentmiklóssy, fősolgabíró.

Kereskedő tanonczul

alulírott **füleki vas- és fűszerkereskedésében** 1—2 gimnáziumi osztályt végzett jómagaviseletű 13—14 éves ifju 3 évre, vagy pedig elemi osztályt jó sikerrel végzett 3 1/2 évre azonnal fel-fogadtatik.

Andor-testvérek.

1—2

Részvényeink 9-ik számú

szeptember 1-én esedékes szelvényei a rosznyói takarékpénztárnál Rosznyón, **a pesti magyar kereskedelmi banknál** Budapesten és **társulatunk pénztáránál** Pelsüczön darabonként 8 koronával váltatnak be. **A gömői faipar-részvénytársaság igazgatósága.**

Előnyomásokat

himzéshez, fehérneműekhez és mindenféle kézi-munkához a legújabb minták után, — jutányos árban — készít **özvegy Kercsik Pálné** Rimaszombaton, Szijjártó-utca 50. szám.

3—3

Hirdetés.

A **vizesreti** Cöburg hercegi erdőhivatal eladja a kövi erdőgondnoksághoz tartozó: Deresk, Süvete, Pelsőz stb. pagonyokban ez évi

gubics-termését

zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött előleges szóbeli árverés megtartása mellett **Jolsván, szeptember 2-án** délelőtti 10 órakor azon megjegyzéssel, hogy a zárt ajánlatok az erdőhivatalhoz már **szeptember 1-ig** beküldendők, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A zárt ajánlatokhoz 200 korona biztosíték csatolandó; a szóbeli árverélt ezen biztosítékot még az árverés előtti órában tartoznak letenni.

Ha a zárt írásbeli ajánlatok magasabbak lennének, mint a szóbeli árverés által elért összegek, akkor azok fognak az uradalom által elfogadtatni.

Fülöp Szász Cöburg göthai herceg erdőhivatala Vizesréten (Gömörmegye), u. p. Nagyrőce.

Legnemesebb fajta, válogatott

csemege-szőlőt

szállít 5 kgr. postakosarakban utánvét mellett portmentesen **1 forint 60 krert** barhova **Fábry Géza** tanár szőlőtelepe **Békéscsabán**. Megrendelhető egyszerű levelező-lapon.

1—2

Hirdetés.

2891. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy **Engel Adolf** végrehajtonak **Takács Jánosné** szül. **Keller Hermin** végrehajtonak szünetelő elleni 26 kor. 82 fillér tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 141. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő **Csiz község** határában fekvő a csiz 316. sz. telekjegyző-könyvben A. I. sor 83/b. lrzi szám alatt foglalt beltelekből, azon épült ház és melléképületekből a Keller Hermin férj. Takács Jánosné 2/3-ad részben megillető jutalékra 890 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul 1901. évi **augusztus hó 27-ik** napjának délelőtti 10 óráját Csiz községébe a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 89 koronát készpénzben vagy az 1882. LX. törvények 42-ik §-ában jelzett és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, avagy 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi május hó 13-án.

Vozáry, kir. törvényszéki bíró.

Bérleti hirdetés.

3262. sz. — Szab. Rimaszombaton r. t. város tulajdonát képező régi vármegyei székház baloldalon 2 szoba, konyha, kamara és külön pince 400 korona, a jobboldalon pedig 4 szoba, konyha, kamara és külön nagy pinczéből álló lak., illetve üzlethelyiség 600 korona kikiáltási ár mellett bérebe adatik.

Felhivatnak bérleti szándékozók, hogy zárt írásbeli ajánlataikat 5% bánatpénzzel ellátva, folyó év **augusztus hó 31-ikének** déli 12 órájáig polgármesteri hivatalnál nyújtsák be. Megjegyeztetik, hogy a szükséges átalakítások költségei a bérlet terhére fogja képezni.

Kelt szab. Rimaszombaton r. t. város tanácsának 1901. évi augusztus hó 13-án tartott üléséből.

Kishonthy Gyula, polgármester.

1—2

Eladó.

Nagyrőce r. t. város Murányi-utczájában fekvő, u. n. **özv. Adriányi-féle**, minden lehető kényelemmel ellátott ház melléképületekkel, tágas udvar és terjedelmes kerttel, — mely tetszés szerint és könnyen üzleti helyiséggé, illetve raktárrá alakítható. — ahhoz tartozó I-ső osztályú föld- és rétirtokkal vagy a nélkül, szabad kézből örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad az alólírt tulajdonos.

Nagyrőczen, 1901. augusztus hó 18-án.

Ferdinándy János, kir. közjegyző.

1—2

Hirdetés.

Nagyrőce r. t. város tulajdonát képező, a piacon fekvő **nagyvendéglő** alsó- és felső-körmai helyiségek italmérsi joggal, azokhoz tartozó melléképületekkel és pedig egyenkint, külön-külön **1902. év január hó 1-től** kezdve három egymást követő évre nyilvános árverés útján folyó évi **október hó 28-án** délelőtti 9 órakor a város tanácstermében bérebe fognak adatni.

A bérleti feltételek a városi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyrőczen, 1901. augusztus hó 10-én.

Stefanesok Károly,

polgármester.

1—2

Hirdetés.

421. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1900. évi 11250. számú végzése következtében **dr. Kürcz Jakab** által képviselt **Weiner József** javára **Stelkovich László** és **neje** ellen 479 kor. 60 fill. s jár. erejéig 1900. évi december hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felírfoglalt és 1278 koronára becsült szóbeli butorok, lovak, esélőgepből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. bíróság 1899. V. 463/9 számú végzése folytán 479 korona 60 fillér tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 30-ik napjától járó 6%-os kamatai, és eddig összesen 104 korona bíróilag már megállapított költségek erejéig Hangonyon, alpereseknél leendő eszközésére **1901. évi augusztus hó 26-ik** napjának d. e. 10 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécsen, 1901. évi augusztus hó 7. napján.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

1524. sz. — Alólírt előjáróság által ezennel közhírré tetetik, hogy Tiszolcz nagyközség tulajdonát képező „**Nagy vendéglő**”, „**Ó-vám**”, „**Oszota**”, ugyszintén az evang. egyház tulajdonát képező „**Alsó korcsma**” nevű körmahelyiségek folyó évi **szeptember hó 2-án** délelőtti 10 órakor **Tiszolcz** nagyközség házánál nyilvános árverés útján három évre, vagyis 1902. év január hó 1-től 1904. év december hó 31-ig haszonbérbe fognak adatni. — Az árverési feltételek Tiszolcz nagyközség házánál bármikor megtekinthetők.

Tiszolcz, 1901. augusztus 18.

Setina János,
jegyző.

Cseh István,
bíró.

1—2

Hirdetés.

4649. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Lovcsányi Soma** és neje **Vermez Erzsébet** és a **magyar kir. kincstárnak**, ismeretlen tartózkodása **Gottlieb Lipót** és neje **Hartman Etel** végrehajtonak szünetelő elleni 3000 korona tőke és 352 korona 22 fillér tőke és járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Felső-Balog községben fekvő s a felső-balogi 308. sz. tjkönyvben A. 1—3. sor. 245., 246., 247. helyrajzi szám alatt foglalt **Gottlieb Lipót** és neje **Hartman Etel** beltelkére és azon épült 44. szám alatti házára 3138 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1901. évi szeptember hó 11-ik** napjának délelőtti 10 óráját Felső-Balog községében a községi bíró házánál tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 313 korona 80 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi augusztus hó 5-én.

Kovács, kir. törvényszéki albiró.